Teismo praktikos rinkinys

BENDROJO TEISMO (devintoji kolegija) NUTARTIS

2016 m. kovo 9 d.*

„Valstybės pagalba — Pelno mokestis — Belgijos suteikta pagalba šalies uostams — Komisijos raštas, kuriuo valstybė narė informuojama apie preliminarų šios valstybės pagalbos, kaip nesuderinamos su vidaus rinka, tyrimą ir apie galimą atitinkamų priemonių priėmimą — Aktas, dėl kurio negalima pareikšti ieškinio — Nepriimtinumas“

Byloje T-438/15

Port autonome du Centre ir de l'Ouest SCRL, įsteigtas La Louvjere (Belgija),

Port autonome de Namur, įsteigtas Namiūre (Belgija),

Port autonome de Charleroi, įsteigtas Šarlerua (Belgija),

ir

Région wallonne (Belgija),

atstovaujami advokato J. Vanden Eynde,

ieškovai,

prieš

Europos Komisiją, atstovaujamą S. Noë ir B. Stromsky,

atsakovę,

dėl prašymo panaikinti tariamai 2015 m. birželio 1 d. Komisijos rašte esantį sprendimą Belgijos uostų atleidimą nuo pelno mokesčio laikyti su vidaus rinka nesuderinama valstybės pagalba [valstybės pagalba SA.38393 (2014/CP)]

BENDRASIS TEISMAS (devintoji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas G. Berardis (pranešėjas), teisėjai O. Czúcz ir A. Popescu,

kancleris E. Coulon,

priima šią

* Proceso kalba: prancūzų.

Nutartį

Ginčo aplinkybės

1 2013 metais Europos Komisijos tarnybos nusiuntė visoms valstybėms narėms klausimyną apie jų uostų veikimą ir apmokestinimą tam, kad galėtų susidaryti bendrą vaizdą šioje srityje ir išsiaiškintų uostų situaciją pagal Europos Sąjungos normas dėl valstybės pagalbos. Vėliau Komisijos tarnybos ir Belgijos institucijos pasikeitė keliais raštais šiuo klausimu.

2 2014 m. liepos 9 d. rašte taikydama 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 659/1999, nustatančio išsamias [SESV 108] straipsnio taikymo taisykles (OL L 83, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 1 t., p. 339), 17 straipsnį Komisija informavo šias institucijas apie savo preliminarų Belgijos normų, susijusių su uostų apmokestinimu, vertinimą dėl galimo jų kvalifikavimo kaip valstybės pagalbos ir suderinamumo su vidaus rinka. Šio rašto išvadoje ji preliminariai manė, kad Belgijos uostų atleidimas nuo pelno mokesčio buvo nesuderinama valstybės pagalba, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, ir pranešė apie savo ketinimą pradėti bendradarbiavimo procedūrą, siekdama iš naujo išnagrinėti šią apmokestinimo sistemą. Be to, ji informavo Belgijos institucijas, kad po šio nagrinėjimo iš naujo gali būti pasiūlytos atitinkamos priemonės pagal šio reglamento 18 straipsnį tam, kad būtų panaikinta nesuderinama pagalba.

3 Belgijos institucijos pateikė savo pastabas Komisijai ir 2015 m. birželio 1 d. raštu (toliau – ginčijamas raštas) Komisijos tarnybos atsakė į minėtą raštą:

„<…> Mes išnagrinėjome jūsų nuomonę. Atsižvelgdamas į šią informaciją, informuoju, kad Komisijos tarnybos ir toliau preliminariai mano, kad tai, jog uostų ekonominė veikla atleista nuo pelno mokesčio, yra su vidaus rinka nesuderinama valstybės pagalba dėl šių priežasčių:

<…>

Atsižvelgdamos į teisinę praktiką Komisijos tarnybos ir toliau laikosi preliminarios nuomonės, išreikštos 2014 m. liepos 9 d. rašte <…>. Todėl norėčiau informuoti Belgiją, kad Komisija pradės kitą procedūros etapą ir jai pateiks oficialius pasiūlymus dėl atitinkamų priemonių, kurių Belgija turės imtis <…>."

Procesas ir šalių reikalavimai

4 Dokumentu (jį Bendrojo Teismo kanceliarija gavo 2015 m. liepos 30 d.) ieškovai, t. y. *Port autonome du Centre et de l'Ouest SCRL*, *Port autonome de Namur*, *Port autonome de Charleroi* ir *Région wallonne*, pareiškė šį ieškinį.

5 2015 m. lapkričio 3 d. Bendrojo Teismo kanceliarijai pateiktu atskiru dokumentu Komisija pateikė prieštaravimą dėl priimtinumo pagal Bendrojo Teismo procedūros reglamento 130 straipsnio 1 dalį.

6 Ieškovai dėl šio prieštaravimo nepateikė pastabų.

7 2015 m. lapkričio 24 d. Bendrojo Teismo kanceliarijai pateiktais atskirais dokumentais *Port autonome de Liège* ir *Société régionale du port de Bruxelles* paprašė leisti įstoti į šią bylą palaikyti ieškovų reikalavimų.

8 Ieškinyje ieškovai Bendrojo Teismo prašo:

— pripažinti ieškinį priimtinu,

— panaikinti ginčijamą raštą,

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

9 Komisija Bendrojo Teismo prašo:

— atmesti ieškinį kaip akivaizdžiai nepriimtiną,

— priteisti iš ieškovų bylinėjimosi išlaidas.

Dėl teisės

10 Pagal Procedūros reglamento 130 straipsnį, jeigu šalis atskiru dokumentu prašo Bendrojo Teismo priimti sprendimą dėl nepriimtinumo arba kompetencijos nebuvimo nepradėjus bylos nagrinėti iš esmės, Bendrasis Teismas gali motyvuota nutartimi ir nesiimdamas jokių kitų veiksmų nagrinėjamoje byloje priimti sprendimą dėl šio ieškinio.

11 Šiuo atveju Bendrasis Teismas mano, kad bylos medžiagoje yra užtektinai informacijos, kad būtų galima priimti sprendimą netęsiant proceso.

12 Pirmiausia primintina, kad, atvirkščiai nei naujos pagalbos, kuri reguliuojama SESV 108 straipsnio 2 ir 3 dalyse, atveju, SESV 108 straipsnio 1 dalyje numatyta, kalbant apie esamas pagalbos sistemas, kad Komisija kartu su valstybėmis narėmis nuolat kontroliuoja tose valstybėse esamas pagalbos sistemas ir siūlo atitinkamas priemones, reikalingas laipsniškai plėtoti vidaus rinkos veikimą.

13 Reglamento Nr. 659/1999 17–19 straipsniuose taip patikslinama procedūra, taikoma esamoms pagalbos sistemoms:

„17 straipsnis

Bendradarbiavimas pagal [SESV 108] straipsnio 1 dalį

1. Komisija, bendradarbiaudama su valstybe nare, pagal [SESV 108] straipsnio 1 dalį iš jos gauna visą tyrimui reikalingą informaciją apie atitinkamas pagalbos sistemas.

2. Jeigu, Komisijos nuomone, atitinkama pagalbos sistema neatitinka arba daugiau nebeatitinka bendrosios [vidaus] rinkos, savo išankstinę nuomonę ji praneša suinteresuotajai valstybei narei ir suteikia jai galimybę per vieną mėnesį pateikti savo pastabas. Deramai pateisintais atvejais Komisija gali pratęsti nustatytą laikotarpį.

18 straipsnis

Pasiūlymas taikyti atitinkamas priemones

Jeigu Komisija, vadovaudamasi valstybės narės pagal 17 straipsnį pateikta informacija, padaro išvadą, kad atitinkama pagalbos sistema neatitinka arba daugiau nebeatitinka [vidaus] rinkos, suinteresuotajai valstybei narei ji pateikia rekomendaciją, siūlančią taikyti atitinkamas priemones. Rekomendacijoje konkrečiai gali būti siūloma:

a) iš esmės pakeisti pagalbos schemą;

b) pradėti taikyti procedūrinius reikalavimus; arba

c) panaikinti atitinkamą pagalbos schemą.

19 straipsnis

Teisinės pasiūlymo taikyti atitinkamas priemones pasekmės

1. Jeigu suinteresuotoji valstybė narė pritaria pasiūlytoms priemonėms ir apie tai praneša Komisijai, Komisija tą faktą įregistruoja ir informuoja apie tai valstybę narę. Minėtoji valstybė narė privalo įgyvendinti atitinkamas priemones, kurioms ji pritarė.

2. Jeigu suinteresuotoji valstybė narė nepritaria pasiūlytoms priemonėms, o Komisija, atsižvelgusi į suinteresuotosios valstybės narės argumentus, vis dar mano, kad tos priemonės yra būtinos, ji pradeda formalaus tyrimo procesą pagal 4 straipsnio 4 dalį. 6, 7 ir 8 straipsniai taikomi *mutatis mutandis*."

14 Reglamento Nr. 659/1999 4 straipsnio 4 dalis ir 6 ir 7 straipsniai yra susiję su formalia tyrimo procedūra, numatyta SESV 108 straipsnio 2 dalyje, o 9 straipsnyje reguliuojamas per šią procedūrą priimto sprendimo panaikinimas.

15 Pagal teismų praktiką, kuri priimta iki Reglamento Nr. 659/1999 ir kurios didžioji dalis buvo kodifikuota jame, dėl to, kad Komisija siūlo arba nesiūlo atitinkamų priemonių, nekyla galutinių teisinių padarinių, nes jeigu valstybė narė nepritaria pasiūlytoms atitinkamoms priemonėms, ji neprivalo jų taikyti (1996 m. spalio 22 d. Sprendimo *Salt Union / Komisija*, T-330/94, Rink., EU:T:1996:154, 35 punktas).

16 Iš tiesų pagal Reglamento Nr. 659/1999 19 straipsnio 1 dalį, jeigu valstybė narė pritaria Komisijos pasiūlytoms atitinkamoms priemonėms, Komisija tą faktą įregistruoja ir informuoja valstybę narę, kad dėl šio pritarimo ji privalo įgyvendinti šias priemones. Pagal teismų praktiką Komisijos sprendimas, kuriuo įtvirtinami valstybės narės pasiūlymai ir dėl kurio šie pasiūlymai tampa privalomi, remiantis šiuo straipsniu yra ginčijamas aktas (2014 m. vasario 27 d. Sprendimo *Stichting Woonpunt ir kt. / Komisija*, C-132/12 P, Rink., EU:C:2014:100, 72 punktas ir 2009 m. kovo 11 d. Sprendimo *TF1 / Komisija*, T-354/05, Rink., EU:T:2009:66, 67–70 punktai).

17 Tuo atveju, kai valstybė narė nepritaria Komisijos pasiūlytoms atitinkamoms priemonėms, Komisija, jeigu vis dar mano, kad tos priemonės yra būtinos geram vidaus rinkos veikimui, pradeda procedūrą, numatytą SESV 108 straipsnio 2 dalyje. Šios procedūros pabaigoje Komisija priima vieną iš Reglamento Nr. 659/1999 7 straipsnyje numatytų sprendimų. Šios procedūros pabaigoje priimtas sprendimas sukelia privalomų teisinių padarinių, kurie gali turėti įtakos suinteresuotųjų šalių interesams, todėl jis yra ginčijamas aktas, nes juo užbaigiama nagrinėjama procedūra ir galutinai nusprendžiama, ar tiriama priemonė yra suderinama su valstybės pagalbai taikomomis taisyklėmis (2003 m. lapkričio 27 d. Sprendimo *Regione Siciliana / Komisija*, T-190/00, Rink., EU:T:2003:316, 45 punktas ir 2011 m. rugsėjo 20 d. Sprendimo *Regione autonoma della Sardegna ir kt. / Komisija*, T-394/08, T-408/08, T-453/08 ir T-454/08, Rink., EU:T:2011:493, 77 punktas).

18 Nagrinėjamu atveju, atvirkščiai nei dviem minėtais atvejais, ginčijamas raštas buvo priimtas per Reglamento Nr. 659/1999 17 straipsnio 1 dalyje numatytą atitinkamos valstybės narės ir Komisijos bendradarbiavimo etapą, kuris gali baigtis atitinkamų priemonių pasiūlymu, priimtu pagal minėto reglamento 18 straipsnį.

19 Taigi, kaip teisingai nurodo Komisija, kadangi atitinkamų priemonių pasiūlymas nėra ginčijamas aktas (šio sprendimo 15 punktas), *a fortiori* parengiamieji dokumentai, parengti prieš priimant pasiūlymus dėl atitinkamų priemonių, kaip antai ginčijamas raštas, taip pat nėra aktai, sukeliantys privalomų teisinių padarinių (šiuo klausimu žr. 2009 m. gegužės 14 d. Nutarties *US Steel Košice / Komisija*, T-22/07, EU:T:2009:158, 55 punktą).

20 Iš tiesų šiuo klausimu primintina, kad pagal nusistovėjusią teismų praktiką, kalbant apie aktus ar sprendimus, kurių rengimas apima kelis etapus, ypač vidaus procedūrą, iš principo ginčijamais aktais gali būti tik priemonės, šios procedūros pabaigoje galutinai patvirtinančios institucijos poziciją, o ne laikinos priemonės, skirtos galutiniam sprendimui parengti (žr. 2015 m. kovo 3 d. Nutarties *Gemeente Nijmegen / Komisija*, T-251/13, Rink., EU:T:2015:142, 28 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).

21 Kalbant apie ginčijamą raštą, akivaizdu, kad taip nėra nagrinėjamu atveju, nes iš šio rašto turinio aiškiai matyti, kad kalbama apie Komisijos „preliminarią nuomonę“ ir kad ji gali pradėti kitą procedūros etapą – pateikti oficialius pasiūlymus dėl atitinkamų priemonių, kurių turės imtis Belgijos Karalystė.

22 Vis dėlto ieškovai remiasi teismų praktika, pagal kurią sprendimas pradėti formalią tyrimo procedūrą gali būti aktas, dėl kurio galima pareikšti ieškinį pagal SESV 263 straipsnį (2002 m. spalio 23 d. Sprendimo *Diputación Foral de Guipúzcoa ir kt. / Komisija*, T-269/99, T-271/99 ir T-272/99, Rink., EU:T:2002:258, 38–40 punktai). Jie taip pat teigia, kad pagal teismų praktiką, kai Komisija priima sprendimą, kuriuo patvirtinamas jos preliminarus vertinimas, šis sprendimas, jeigu nebuvo apskųstas per terminą ieškiniui pareikšti, tampa galutinis (2005 m. gegužės 10 d. Sprendimo *Italija / Komisija*, C-400/99, Rink., EU:C:2005:275, 17 punktas).

23 Tačiau reikia konstatuoti, kad, skirtingai nei sprendimuose, kurie nagrinėti ieškovų nurodytose bylose, nagrinėjamu atveju ginčijamas raštas nėra nei sprendimas pradėti formalią tyrimo procedūrą, kaip tai suprantama pagal SESV 108 straipsnio 2 dalį ir Reglamento Nr. 659/1999 4 straipsnio 4 dalį, nei sprendimas užbaigti minėtą procedūrą, kaip tai suprantama pagal minėto reglamento 7 straipsnį.

24 Savaime suprantama, teismų praktikoje įtvirtinta, kad kai kuriais atvejais dėl sprendimo pradėti formalią tyrimo procedūrą galėjo kilti savarankiškų teisinių padarinių, ypač kai jis susijęs naujomis pagalbos priemonėmis, apie kurias nepranešta ir kurios vis dar įgyvendinamos (žr. 20 punkte minėtos Nutarties *Gemeente Nijmegen / Komisija*, EU:T:2015:142, 30 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką) arba kai šiuo sprendimu Komisija priemones, kurios, anot atitinkamos valstybės narės, nėra valstybės pagalba arba yra esama valstybės pagalba, kvalifikuoja kaip naują valstybės pagalbą (2001 m. spalio 9 d. Sprendimo *Italija / Komisija*, C-400/99, Rink., EU:C:2001:528, 62 ir 69 punktai ir 2002 m. spalio 23 d. Sprendimo *Diputación Foral de Álava ir kt. / Komisija*, T-346/99–T-348/99, Rink., EU:T:2002:259, 33 punktas), dėl pareigos sustabdyti naujos pagalbos įgyvendinimą pagal SESV 108 straipsnio 3 dalį.

25 Tačiau nagrinėjamu atveju pakanka konstatuoti, kad ginčijamas raštas net implicitiškai nėra toks sprendimas – jis yra raštas, priimtas prieš galimą Komisijos pasiūlymą dėl atitinkamų priemonių per Reglamento Nr. 659/1999 17 straipsnyje numatytą valstybės narės ir Komisijos bendradarbiavimo procedūrą, susijusią su esama pagalbos sistema.

26 Taigi primintina, kad per tokią procedūrą valstybė narė laisvai gali taikyti atitinkamą pagalbos sistemą ir skirti individualią pagalbą pagal šią sistemą, kol pritarusi Komisijos pasiūlytoms atitinkamoms priemonėms nusprendžia nebetaikyti šios sistemos arba ją pakeisti (šiuo klausimu žr. 16 punkte minėto Sprendimo *Stichting Woonpunt ir kt. / Komisija*, 71–74 punktus) arba kol pagal Reglamento Nr. 659/1999 7 straipsnio 5 dalį Komisija priima galutinį neigiamą sprendimą šią pagalbos sistemą pripažinti nesuderinama su vidaus rinka pagalba (žr. 24 punkte minėto Sprendimo *Italija / Komisija*, EU:C:2001:528, 48 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).

27 Atsižvelgiant į visus šiuos svarstymus darytina išvada, kad ginčijamas raštas nėra galutinių teisinių padarinių sukeliantis aktas, dėl kurio gali būti pareikštas ieškinys dėl panaikinimo pagal SESV 263 straipsnį.

28 Todėl reikia pritarti Komisijos pateiktam prieštaravimui dėl priimtinumo ir atmesti ieškinį kaip nepriimtiną.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

29 Pagal Procedūros reglamento 134 straipsnio 1 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi ieškovai pralaimėjo bylą, reikia jiems nurodyti padengti bylinėjimosi išlaidas, kaip to prašė Komisija.

30 Pagal Procedūros reglamento 144 straipsnio 10 dalį, jeigu procesas pagrindinėje byloje užbaigiamas prieš priimant sprendimą dėl prašymo įstoti į bylą, prašymą įstoti į bylą pateikęs asmuo ir pagrindinės šalys padengia savo bylinėjimosi išlaidas, susijusias su tokiu prašymu. Nagrinėjamu atveju Bendrasis Teismas, šia nutartimi priimdamas sprendimą dėl ieškinio pagrindinėje byloje priimtinumo, dar nebuvo priėmęs sprendimo dėl *Port autonome de Liège* ir *Société régionale du port de Bruxelles* prašymų įstoti į bylą. Todėl pagal šią nuostatą jie patys padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (devintoji kolegija)

nutaria:

1. **Atmesti ieškinį kaip nepriimtiną.**

2. ***Port autonome du Centre et de l'Ouest SCRL, Port autonome de Namur, Port autonome de Charleroi*** **ir** ***Région wallonne*** **padengia savo ir Europos Komisijos patirtas bylinėjimosi išlaidas.**

3. ***Port autonome de Liège*** **ir** ***Société régionale du port de Bruxelles*** **kiekvienas padengia savo bylinėjimosi išlaidas.**

Priimta 2016 m. kovo 9 d. Liuksemburge.

Kancleris
E. Coulon

Pirmininkas
G. Berardis